

ਵੀ. ਸੂਰੀ

ਐਸ. ਐਸ. ਸਾਰੋਂ, ਐਸ. ਪੀ ਬਾਂਗੜ, ਜੇ ਜੇ.

ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ— ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਰਾਜ *OPPVmAB*—ਜਵਾਬਦਾਤਾ

CRA NO.242 DB OF 2005

ਜੁਲਾਈ 04, 2012

ਇੰਡੀਅਨ ਪੀਨਲ ਕੋਡ, 1860~Ss.302 ਅਤੇ 506-ਕਤਲ -ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ I ਦੀ ਪਤਨੀ ਦੇ ਕਤਲ ਲਈ 302 ਅਤੇ 506 IPC ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਭਰਾ ਹਨ, ਜਿਸਦੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਸ਼ੱਕੀ ਸੀ - ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ, ਦੋਸ਼ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰ. 2 ਨੂੰ

ਅਸਭਵ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਲਾਭ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਉਸਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ -

ਦਲੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਪੂਰੇ ਇਸਤਰਾਜ਼ਾ ਕੇਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸ਼ੰਕਾ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ - ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ - "ਫਾਲਸਸ ਇਨ ਯੂਨੋ, ਫਾਲਸਸ ਇਨ ਓਮਨੀਬਸ" ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਅਨਾਜ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਚੱਫ - ਉਪਰੋਕਤ ਸਿਧਾਂਤ ਸਿਰਫ ਸਾਵਧਾਨੀ ਦਾ ਨਿਯਮ ਹੈ - ਪੂਰੀ ਗਵਾਹੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ, ਹੁਣ ਸਵਾਲ ਇਹ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ PW7 ਅਤੇ PW8 ਦੇ ਸਬੂਤ ਇਸਦੀ ਸਮੁੱਚੀਤਾ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਸਈਅਦ ਇਬਰਾਹਿਮ ਬਨਾਮ ਸਟੇਟ ਆਫ਼ ਏ.ਪੀ. (2006) 10 SCC 601 ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਧਿਕਤਮ "ਫਾਲਸਸ ਇਨ ਯੂਨੋ ਫਾਲਸਸ ਇਨ ਓਮਨੀਬਸ" ਦੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਗਵਾਹ ਜਾਂ ਗਵਾਹ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਝੂਠੇ (ਝੂਠੇ) ਵਜੋਂ ਬ੍ਰਾਂਡ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਧਿਕਤਮ ਨੂੰ ਆਮ ਸਵੀਕ੍ਰਿਤੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਅਧਿਕਤਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੀ ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਲਈ ਆਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਸਾਵਧਾਨੀ ਦਾ ਨਿਯਮ ਹੈ। ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਗਵਾਹੀ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਅਣਡਿੱਠ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਘਾਟ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਬਾਕੀ ਬਚਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਤੂਝੀ ਤੋਂ ਅਨਾਜ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਨਾ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਤੂਝੀ ਨੂੰ ਅਨਾਜ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਸਬੂਤ ਦੀ ਘਾਟ ਪਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਜਾਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣਾ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਮੱਗਰੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦੀ ਗਲਤੀ ਇਸ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਅੰਤ ਤੱਕ ਵਿਗਾੜ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ। ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀ ਹਨ, ਉੱਥੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਨ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਅੱਗੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਸਿਧਾਂਤ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜੇਕਰ ਗਵਾਹੀ ਦੇ ਪੂਰੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਗਵਾਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਪਹਿਲੂ ਵਿੱਚ ਝੂਠ ਬੋਲ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਇਹ ਡਰ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧਿਕ ਨਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਮਰੇ ਸਟਾਪ ਲਈ. *

(ਪਰਾ 45)

ਅੱਗੇ ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਸੰਤੋਸ਼ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ (2007) 13 SCC 457 ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ 'ਫਾਲਸਸ ਐਮ ਯੂਨੋ ਫਾਲਸਸ ਇਨ ਓਮਨੀਬਸ' ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(ਪੰ: ੪੬)

ਅੱਗੋਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ PW7 ਅਤੇ PW8 ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰ.2 ਨੂੰ ਬੂਟੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਫਸਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਕੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰ. 1 ਬੇ-ਅਦਬੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਅਧਿਕਤਮ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ PW7 ਅਤੇ PW8 ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੂਰੇ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ, ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰ.2 ਨੂੰ ਬੂਟਾ ਫਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰ.

(ਪਰਾ ੪੭)

ਐਸ ਪੀ ਸੋਈ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਅਤੇ ਐਸ ਐਸ ਰਾਣਾ, ਵਕੀਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਯੂਐਸ ਧਾਲੀਵਾਲ, ਐਡੀ. ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਲਈ ਏ.ਜੀ.ਪੰਜਾਬ।

ਐਸ.ਪੀ. ਬਾਂਗੜ, ਜੇ.

(1) ਚੁਣੌਤੀ, ਇੱਥੇ, 20.12.2004 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਕਨੂੰਨੀਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਨੂੰ ਹੈ, ਜਿਸਦੇ ਤਹਿਤ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਅਤੇ 506 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) “IPC”) ਅਤੇ ਹਰ ਇੱਕ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਅਤੇ 2,000/- ਰੁਪਏ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਦਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 3021 ਪੀਸੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਲਈ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 506 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(2) ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਕਿੰਦਰ ਕੌਰ ਪੁੱਤਰੀ ਬਲਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦਾ ਵਿਆਹ ਕਰੀਬ ਢਾਈ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ 27.03.2004 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਕਿੰਦਰ ਕੌਰ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਤਣਾਅਪੂਰਨ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਸ ਕਾਰਨ 26.03.2004 ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਬਲਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਪਤੀ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦੇ ਵਿਆਹ ਵਾਲੇ ਘਰ ਆਏ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰ. 26.03.2004 ਨੂੰ ਰਾਤ ਨੂੰ ਖਾਣਾ ਖਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿੰਦਰ ਕੌਰ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ ਇੱਕ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਸੌ ਗਏ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਬਲਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਪਤੀ ਰੋਸ਼ਮ ਸਿੰਘ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੇ ਵਿਹੜੇ ਵਿੱਚ ਮੰਜੇ ਉੱਤੇ ਸੌ ਗਏ। 27.03.2004 ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 5.00 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਰੌਲਾ ਸੁਣਿਆ ਜਿੱਥੇ ਕਿੰਦਰ ਕੌਰ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ ਸੌ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਸ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਬਲਬ ਵੱਜ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਬਲਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਨੇ ਉੱਠ ਕੇ ਦੇਖਿਆ। ਦਰਵਾਜ਼ੇ 'ਤੇ ਮੋਰੀ ਜਿੱਥੇ ਜਗੀਰ ਸਿੰਘ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰ.2, ਜੋ ਕਿ ਹੈ

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵੱਡੇ ਭਰਾ ਨੰ. 1 ਨੇ ਕਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਤੋਂ ਫੜ ਲਿਆ ਸੀ, ਜਦਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰ. 1 ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਨੰਗੀ ਤਲਵਾਰ ਉਸ ਦੀ ਛਾਤੀ ਵਿਚ ਮਾਰੀ। ਬਲਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਤੀ ਨੇ ਰੌਲਾ ਪਾਇਆ, ਜਿਸ ਤੋਂ

ਬਾਅਦ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੋਲ੍ਹਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋਵੇਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਮੌਕੇ ਤੋਂ ਭੱਜ ਗਏ। ਭੱਜਣ ਸਮੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਲਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਅਤੇ ਰੋਸ਼ਮ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਇਹ ਧਮਕੀ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਘਟਨਾ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਦੱਸੀ ਤਾਂ ਉਹ ਜਾਨੋ ਮਾਰ ਦੇਣਗੇ।

(3) ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਦਿਨ ਚੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰੋਸ਼ਮ ਸਿੰਘ ਪਿੰਡ ਚੌਤਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਆਪਣੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਕੋਲ ਘਟਨਾ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਲਈ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਹ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਸਮੇਤ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ। ਬਲਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਨ ਲਈ ਛੱਡ ਕੇ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਹੋਰ ਜਵਾਈ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਕਤਲ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਪੁਲੀਸ ਕੋਲ ਗਈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਬੱਸ ਸਟੈਂਡ ਲੱਖਣ ਕਲਾਂ ਵਿਖੇ ਪੁੱਜੀ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਡੀ. ਥਾਣਾ ਸਦਰ ਕਪੂਰਥਲਾ ਦੇ ਐਸ.ਆਈ./ਐਸ.ਐਚ.ਓ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬਲਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨੇ ਸਾਬਕਾ ਪੀ.ਐਫ.(ਸੁਪਰ) ਦਾ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਨੇ ਇਹ ਗੱਲ ਸਹੀ ਮੰਨਦਿਆਂ ਅੰਗੂਠੇ 'ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲਗਾ ਦਿੱਤਾ। ਉਹੀ.

(4) ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਐਸ.ਆਈ./ਐਸ.ਐਚ.ਓ ਨੇ ਬਲਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦੇ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਤਸਦੀਕ (ਸਾਬਕਾ ਪੀ.ਐਫ./1) ਪਾ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਰਾਹੀਂ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤੀ, ਜਿੱਥੇ ਉਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. .PB) ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(5) ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਿਪੋਰਟ (Ex.PB/1) ਇਲਾਕਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਸ.ਆਈ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਪੁਲਿਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਗਏ, ਜਿੱਥੇ ਘਰ ਦੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਕਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਪਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮਨਜੀਤ ਕੌਰ ਵਜੋਂ ਹੋਈ।

(6) ਕਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਦੀ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ (ਐਕਸ. ਪੀ.ਆਰ.) ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਗੱਜਣ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਕਾਂਸਟੇਬਲਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਲਈ ਮੁਰਦਾਘਰ ਭੇਜ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਸਾਈਟ ਪਲਾਨ (ਐਕਸ.ਪੀ.ਏ.) ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਬੈਂਡ ਸ਼ੀਟ (ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਦਰੀ), ਜੋ ਕਿ ਖੂਨ ਨਾਲ ਰੰਗੀ ਹੋਈ ਸੀ, ਨੂੰ ਬਿਸਤਰੇ ਤੋਂ ਚੁੱਕ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਕਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਪਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਪਾਰਸਲ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਮਾਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਐਸ.ਆਈ./ਐਸ.ਐਚ.ਓ. ਨੇ ਆਪਣੀ ਮੋਹਰ ਵਾਲੀ ਛਾਪ "BS" ਦੇ ਨਾਲ ਅਤੇ ਇਸ ਦਰੀ ਪਾਰਸਲ ਨੂੰ ਮੀਮੋ (ਐਕਸ. ਪੀ. ਐਚ.) ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਮੌਕੇ ਤੋਂ ਖੂਨ ਵੀ ਚੁੱਕ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਟੀਨ ਵਿੱਚ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਪਾਰਸਲ ਵਿੱਚ ਮਾਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੈਮੋ (Ex.PJ)।

KASHMIR SINGH AND OTHERS v. STATE OF PUNJAB 999
(S.P. Bangarh, J.)

(7) 31.03.2007 ਨੂੰ, ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰ* 1 ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 02.04.2007 ਨੂੰ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰ. 1 ਨੂੰ ਪੁੱਛ-ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਪੁੱਛ-ਪੜਤਾਲ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਕੋਲੋਂ ਖੁਲਾਸੇ ਬਿਆਨ (ਐਕਸ. ਪੀ. ਐੱਲ.) ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਿੰਡ ਲੱਖਣ ਖੁਰਦ ਦੇ ਇਲਾਕੇ 'ਚ ਉਸ ਦੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਘਰ ਨੇੜੇ ਹਜ਼ਾਰਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਖੇਤਾਂ 'ਚੋਂ ਤਲਵਾਰ ਬਰਾਮਦ ਹੋਈ, ਜਿਸ ਦਾ ਮੋਟਾ ਸਕੈੱਚ (ਸਾਬਕਾ) ਪੀ.ਐਮ.) ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਲੈਟਰੇਨ ਨੂੰ ਪਾਰਸਲ ਵਿਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੀਲ (ਸੁਪਰਾ) ਨਾਲ ਵੀ ਸੀਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੀਮੋ (ਐਕਸ. ਪੀ.ਐਨ.) ਰਾਹੀਂ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਤਲਵਾਰ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਦੇ ਸਬਾਨ ਦਾ ਸਾਈਟ ਪਲਾਨ (ਐਕਸ. ਪੀ. ਟੀ.) ਵੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਸੀਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ MHC ਕੋਲ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(8) 04.06.2004 ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਜਗੀਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵੀ ਮੀਮੋ (ਐਕਸ.ਪੀ.ਪੀ.) ਰਾਹੀਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਬਾਰੇ ਸੂਚਨਾ ਮੀਮੋ (ਐਕਸ.ਪੀ.ਪੀ./1) ਰਾਹੀਂ ਉਸਦੇ ਭਰਾ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

(9) ਤਫਤੀਸ਼ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਟੇਸ਼ਨ ਹਾਊਸ ਅਫਸਰ, ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ, ਕਪੂਰਥਲਾ ਨੇ ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 173 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, "ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ." ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਲਕਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਕਿ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਧਾਰਾ 302 ਅਤੇ 506 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤੇ ਹਨ।

(10) ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਮਿਲਣ 'ਤੇ, ਇਲਾਕਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕੇਸ ਕਪੂਰਥਲਾ ਦੀ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ।

(11) ਸੈਸ਼ਨ ਕੇਸ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ 'ਤੇ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਕਪੂਰਥਲਾ, ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਧਾਰਾ 302 ਅਤੇ 506 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਦੋਸ਼ ਆਇਦ ਕੀਤੇ, ਜਿਸ ਨਾਲ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਦੋਸ਼ੀ ਨਾ ਹੋਣ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਇਸਤਰਾਸਾ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਤਲਬ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(12) ਆਪਣੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਿਆਰਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ:-

(13) PW1 ਜਗਤ ਸਿੰਘ, ਡਰਾਫਟਸਮੈਨ ਨੇ 20.04.2004 ਨੂੰ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਦਾ ਮੁਆਇਨਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸਕੋਲ ਕੀਤਾ ਨਕਸ਼ਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ (ਉਦਾਹਰਣ ਪੀ.ਏ.)

(14) PW2 ਬਲਕਾਰ ਸਿੰਘ, ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਨੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਸਨੇ 27.03.2004 (Ex.PB/1) ਨੂੰ ਇਲਕਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਿਪੋਰਟ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸ 'ਤੇ, ਉਸਨੇ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਏ.ਐਸ.ਆਈ. ਦੇ ਦਸਤਖਤਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ।

(15) PW3 ਡਾ: ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ 28.03.2004 ਨੂੰ, ਉਸਨੇ ਡਾ. ਸੁਮਿਤ ਵਿੱਲੋ ਦੇ ਨਾਲ, ਦਰਖਾਸਤ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ (ਸਾਬਕਾ ਪੀ.ਸੀ.) ਕਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਦਾ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਪਾਈਆਂ।

(1) ਕੱਟਿਆ ਹੋਇਆ ਜ਼ਖਮ 2.5 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ x 1 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਸਪਿੰਡਲ ਆਕਾਰ ਦਾ, ਮੌਜੂਦਾ ਐਪੀਗੈਸਟ੍ਰੀਅਮ I ਸੈ.ਮੀ.

ਮਿਡਲਾਈਨ ਵਿੱਚ xiphistem ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਹੈ।

(2) 2 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ x 0.8 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਸੱਜੇ ਲੰਬਰ ਖੇਤਰ (ਪਿੱਛੇ) ਮੱਧ ਲਾਈਨ ਤੋਂ 5 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ, ਹੇਠਲੇ ਪਸਲੀ ਤੋਂ 6 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਕੱਟਿਆ ਹੋਇਆ ਜ਼ਖਮ।

ਉਸਨੇ ਇਹ ਵੀ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਇੱਕ ਬਕਸੇ ਸਮੇਤ 16 ਸੀਲਾਂ ਅਤੇ 5 ਜਾਰ ਸਮੇਤ ਦੇ ਅਖੰਡ ਸੀਲਾਂ ਸਮੇਤ, ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਦੀ ਕਾਰਬਨ ਕਾਪੀ ਵਾਲੀ ਛੇ ਸੀਲਾਂ ਵਾਲਾ ਲਿਫਾਫਾ ਬੀ ਅਤੇ ਬਾਕਸ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇਦਾਨੀ ਅਤੇ ਐਡਨੈਕਸਾ ਸਮੇਤ 16 ਸੀਲਾਂ ਬਰਕਰਾਰ ਸਨ। ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਲੇਟਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਰਪਾਨ ਉਸਦੇ ਪੇਟ ਵਿੱਚ ਮਾਰੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਸੱਟਾਂ ਨਹੀਂ ਹਨ। 1 ਅਤੇ 2 ਕਾਰਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਪੋਸਟ ਮਾਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟ (ਐਕਸ. ਪੀ.ਡੀ.) ਅਤੇ ਤਸਵੀਰੀ ਚਿੱਤਰ (ਐਕਸ. ਪੀ.ਡੀ./1) ਦੀ ਫੋਟੋਕਾਪੀ ਵੀ ਸਾਬਤ ਕੀਤੀ ਜੋ ਸੱਟਾਂ ਦੀ ਸੀਟ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਇਹ ਵੀ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਕੈਮੀਕਲ ਐਗਜ਼ਾਮੀਨਰ (ਐਕਸ.ਪੀ.ਈ.) ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੱਗਰੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜ਼ਹਿਰ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਸੱਟਾਂ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਇਹ ਵੀ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ (Ex.PE/1), ਜੋ ਕਿ ਡਾ. ਸੁਮਿਤ ਵਿੱਲੋ।

(16) ਉਸ ਦੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਦਾਰੀ (ਐਕਸ. ਪੀ 2) ਦਾ ਪਾਰਸਲ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕੱਟ ਸੀ, ਕਮੀਜ਼ (ਐਕਸ. ਪੀ 3), ਸਲਵਾਰ (ਐਕਸ. ਪੀ 4), ਬ੍ਰਾ (ਐਕਸ. ਪੀ 5), ਇੱਕ ਸੈੱਟ ਸੀ। ਇਸ ਗਵਾਹ ਦੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੌਰਾਨ ਚੂੜੀਆਂ (Ex.P6), ਕੰਨਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁੰਦਰੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਜੋੜੀ (Ex.P7) ਅਤੇ ਇੱਕ ਉਂਗਲੀ ਦੀ ਮੁੰਦਰੀ (Ex.P8) ਵੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਕਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਤੋਂ ਕੱਢੇ ਗਏ ਸਨ। ਉਸ ਦੇ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਦੇ.

(17) PW4 ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਨੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਕਿ 26.04.2004 ਨੂੰ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ MHC ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਦਾਰੀ ਦਾ ਇੱਕ ਪਾਰਸਲ, ਇੱਕ ਪਾਰਸਲ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਤਲਵਾਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪਾਰਸਲ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਖੂਨ ਨਾਲ ਲੱਥਪੱਥ ਮਿੱਟੀ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਜਮਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ "BS" ਛਾਪ ਵਾਲੀ ਮੋਹਰ ਨਾਲ ਸੀਲ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਸਨ, ਸੌਂਪੇ ਸਨ। ਫੋਰੈਂਸਿਕ ਸਾਇੰਸ ਲੈਬਾਰਟਰੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਲੈਬਾਰਟਰੀ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾ ਕੇ ਰਸੀਦ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਐਮ.ਐਚ.ਸੀ. ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀ। ਉਸਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਇਹ ਪਾਰਸਲ ਉਸਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰਹੇ, ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ।

(18) PW5 ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਏ.ਐਸ.ਆਈ ਨੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਕਿ 27.03.2004 ਨੂੰ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਐਸ.ਆਈ/ਐਸ.ਐਚ.ਓ ਵੱਲੋਂ ਦਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਰਾਹੀਂ ਰੁੱਕਾ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਉਸਨੇ ਐਫਆਈਆਰ (ਐਕਸ. ਪੀ.ਬੀ) ਦਰਜ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਸਦੇ ਦਸਤਖਤ ਹਨ। ਉਸਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਿਪੋਰਟ (Ex.PB/1) ਨੂੰ ਵੀ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ।

(19) PW6 ਗੱਜਣ ਸਿੰਘ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਨੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ 28.03.2004 ਨੂੰ ਉਹ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਐਸ.ਆਈ./ਐਸ.ਐਚ.ਓ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਫਾਰਮ ਹਾਊਸ 'ਤੇ ਗਏ, ਅਪੀਲ ਨੰ. 1, ਪਿੰਡ ਲੱਖਣ ਖੁਰਦ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਅਤੇ ਕਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਉਥੇ ਪਈ ਦੇਖੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ ਕਪੂਰਥਲਾ ਤੋਂ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਉਸ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, (ਐਕਸ.ਪੀ.ਸੀ.) ਰਾਹੀਂ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ

KASHMIR SINGH AND OTHERS v. STATE OF PUNJAB 1001
(S.P. Bangarh, J.)

ਅਤੇ ਕਿੰਦਰ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਦਾ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੌਰ, ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਲਵਾਰ, ਕਮੀਜ਼, ਬ੍ਰਾ, 13 ਚੂੜੀਆਂ, ਕੰਨਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁੰਦਰੀਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਜੋੜਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਉਂਗਲੀ ਦੀ ਮੁੰਦਰੀ ਸੌਂਪੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਉਹ ਪਾਰਸਲ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਐਸਆਈ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ ਪਾਰਸਲ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮੋਹਰ ਨਾਲ ਸੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਅਤੇ ਪਾਰਸਲ ਵੀਡੀ ਮੀਮੋ (ਐਕਸ. ਪੀ.ਜੀ.) ਜ਼ਬਤ ਕਰ ਲਿਆ। ਇਹ ਕੱਪੜੇ ਇਸ ਗਵਾਹ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਕ੍ਰਮਵਾਰ Ex.P3 ਤੋਂ Ex.P8 ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।

(20) ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.7 ਬਲਵਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਸਦੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਲੜਕੀ ਕਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦਾ ਵਿਆਹ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਢਾਈ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜਗੀਰ ਸਿੰਘ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਭਰਾ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਕਰੀਬ ਦੋ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਉਸਦੀ ਲੜਕੀ ਕਿੰਦਰ ਕੌਰ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਬੰਧ ਸੁਖਾਵੇਂ ਰਹੇ, ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਤਣਾਅ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਿਆ, ਕਿਉਂਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਸਾਬਕਾ ਕੋਈ ਚੰਗੀ ਔਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਘਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਕਰੀਬ ਸਾਢੇ ਪੰਜ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਦੀ ਲੜਕੀ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਫੋਨ ਕਰਕੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਦੋਸ਼ੀ ਉਸ ਦੀ ਕੁੱਟਮਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਟੈਲੀਫੋਨ 'ਤੇ ਸੁਨੇਹਾ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਰੇ ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ (ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. 8) ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਆਈ | ਪਿੰਡ ਲੱਖਣ ਖੁਰਦ ਵਿਖੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਕਿੰਦਰ ਕੌਰ 'ਤੇ ਜਿੱਤ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪਿਤਾ ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਰਾਤ ਠਹਿਰੇ।

(21) PW7 ਨੇ ਅੱਗੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਖਾਣਾ ਖਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਹ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਪਤੀ ਘਰ ਦੇ ਵਿਹੜੇ ਵਿੱਚ ਸੌਂ ਗਏ; ਉਸ ਦੀ ਲੜਕੀ ਕਿੰਦਰ ਕੌਰ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ, ਉਸ ਦਾ ਜਵਾਈ ਘਰ ਦੇ ਕਮਰੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਸੌਂ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਜਗੀਰ ਸਿੰਘ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੀ ਘਰ ਦੇ ਵੱਖਰੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਸੌਂ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਸਵੇਰੇ 4 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿੰਦਰ ਦੇ ਘਰੋਂ ਰੌਲਾ ਸੁਣਿਆ। ਕੌਰ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ ਸੁੱਤੇ ਪਏ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹ ਦੋਵੇਂ ਉਸ ਕਮਰੇ ਵੱਲ ਚਲੇ ਗਏ ਜਿੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੇਖਿਆ

ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਦੇ ਮੋਰੀ ਤੋਂ ਜਗੀਰ ਸਿੰਘ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਕਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਬਾਂਹ ਨਾਲ ਫੜ ਲਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਰਪਾਨ ਦੇ ਫੱਟੇ ਉਸ ਦੇ ਪੇਟ ਵਿੱਚ ਮਾਰ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਤਲਵਾਰ (ਐਕਸ. ਪੀ. 1) ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਦਿਖਾਈ ਗਈ ਸੀ।

ਉਸਨੇ	ਅੱਗੇ	ਗਵਾਹੀ	ਦਿੱਤੀ
------	------	-------	-------

ਕਿ ਆਈ

ਕਿ ਉਸਨੇ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਨੇ ਰੌਲਾ ਪਾਇਆ ਅਤੇ ਦੋਵੇਂ ਦੋਸ਼ੀ ਧਮਕੀਆਂ ਦੇ ਕੇ ਭੱਜ ਗਏ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਨੇ ਕਮਰੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾ ਕੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਕਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਕਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਨ ਲਈ ਛੱਡ ਕੇ ਉਸਦਾ ਪਤੀ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਲਈ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਉਸ ਦਾ ਕਤਲ ਉਸ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਉਸ ਦਾ ਜਵਾਈ ਅਤੇ ਮਨਜੀਤ ਕੌਰ ਦਾ ਪਤੀ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉੱਥੇ ਆ ਗਏ ਅਤੇ ਫਿਰ ਮਨਜੀਤ ਕੌਰ ਨੂੰ ਕਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਨ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਹ ਅਤੇ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਪੁਲੀਸ ਕੋਲ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਚਲੇ ਗਏ। ਅਤੇ

ਬਿਆਨ (ਐਕਸ.ਪੀ.ਸੀ.) ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਸਦਾ ਦੁੱਖ ਝੌਲਿਆ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਸਦੇ ਅੰਗੂਠੇ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਕੱਪੜਿਆਂ 'ਤੇ ਖੂਨ ਡਿੱਗਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਅਤੇ ਦਰੀ ਕਿੰਦਰ ਕੌਰ,

4

ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਖੂਨ ਅਤੇ ਕੱਪੜੇ ਨਾਲ ਭਿੱਜ ਗਈ ਸੀ

ਵੀ ਖੂਨ ਨਾਲ ਲੱਥਪੱਥ ਸਨ। ਉਸ ਦੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੌਰਾਨ, ਦਾਰੀ (Ex.P2), ਕਮੀਜ਼ (Ex.P3), ਸਲਵਾਰ (Ex.P4), ਬ੍ਰਾ (Ex.P5), ਚੂੜੀਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸੈੱਟ (Ex.P6), ਕੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿੰਗਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਜੋੜਾ (ਉਦਾ. P7) ਅਤੇ ਇੱਕ ਉਗਲੀ ਦੀ ਮੁੰਦਰੀ (Ex.P8) ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਇਹ ਵੀ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਦਰੀ ਉਸ ਮੌਜੇ 'ਤੇ ਫੈਲੀ ਹੋਈ ਸੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਸਦੀ ਧੀ ਦਾ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਕਤਲ ਦੇ ਸਮੇਂ ਉਸਦੇ ਦੁਆਰਾ ਉਪਰੋਕਤ ਕੱਪੜੇ ਪਹਿਨੇ ਹੋਏ ਸਨ।

1

(22) PW8 ਰੇਸ਼ਮ ਸਿੰਘ, ਜੋ ਕਿ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਹੈ, ਨੇ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਵਾਹੀ ਦੇ ਕੇ PW7 ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ।

(23) PW9 ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ, MHC ਨੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ 27.03.2004 ਨੂੰ ਉਹ ਸੀ ਬਾਣਾ ਸਦਰ, ਕਪੂਰਥਲਾ ਵਿਖੇ MHC ਵਜੋਂ ਤਾਇਨਾਤ, ਜਿਸ ਮਿਤੀ ਨੂੰ, ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਐਸ.ਆਈ./ਐਸ.ਐਚ.ਓ. ਨੇ ਉਸਦੇ ਕੋਲ ਇੱਕ ਪਾਰਸਲ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦਾਰੀ ਸੀ, ਇੱਕ ਪਾਰਸਲ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਖੂਨ ਸੀ, ਇੱਕ ਪਾਰਸਲ ਜਿਸ ਵਿੱਚ "BS" ਸੀਲ ਸੀਲ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪਾਰਸਲ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੱਪੜੇ ਸਨ। ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਐਸ.ਆਈ./ਐਸ.ਐਚ.ਓ ਵੱਲੋਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਕਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦੀ ਮੋਹਰ ਵਾਲੀ ਬੀ.ਐਸ. ਛਾਪ ਨਾਲ ਸੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਮਿਤੀ 2.4.2004 ਨੂੰ ਤਲਵਾਰ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਪਾਰਸਲ ਵੀ ਉਸ ਕੋਲ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 26.04.2004 ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਰਸਲ ਸੀ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਤਲਵਾਰ ਸੀ, ਇੱਕ ਪਾਰਸਲ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦਾਰੀ ਸੀ ਅਤੇ ਖੂਨ ਵਾਲਾ ਟੀਨ ਦਾ ਇੱਕ ਪਾਰਸਲ ਉਸ ਨੇ ਫੋਰੈਂਸਿਕ ਸਾਇੰਸ ਲੈਬਰਟਰੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਸੀਦ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀ। ਉਸ ਨੂੰ.

(24) PW9 ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ, MHC ਨੇ ਅੱਗੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ 28.03.2004 ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ, ਕਪੂਰਥਲਾ ਤੋਂ ਇੱਕ ਪਾਰਸਲ, ਜਿਸ 'ਤੇ "GS" ਦੀ ਮੋਹਰ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਲਿਫਾਫਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ 31.03.2004 ਨੂੰ ਉਸਨੇ ਦਫ਼ਤਰ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਸੀ। ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਗੱਜਣ ਸਿੰਘ ਰਾਹੀਂ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ ਕੈਮੀਕਲ ਐਗਜ਼ਾਮੀਨਰ, ਜਿਸ ਨੇ ਇਸਦੀ ਰਸੀਦ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਉਪਰੰਤ ਉਸ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀ। ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ 03.04.2004 ਨੂੰ ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਪਾਰਸਲ ਅਤੇ ਇੱਕ ਲਿਫਾਫਾ ਜਿਸ 'ਤੇ ਮੋਹਰ ਵਾਲਾ ਜੀ.ਐਸ. ਛਾਪਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ, ਕਪੂਰਥਲਾ ਤੋਂ, ਗੱਜਣ ਸਿੰਘ, ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਰਾਹੀਂ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਭੇਜਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ। ਨੂੰ ਰਸੀਦ ਸੌਂਪੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਇਹ ਪਾਰਸਲ ਉਸਦੇ ਕੋਲ ਰਹੇ, ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ।

(25) PW10 ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ASI ਨੇ ਵੀ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਹ ਮਿਤੀ 02.04.2004 ਨੂੰ ਬਾਣਾ ਸਦਰ, ਕਪੂਰਥਲਾ ਵਿਖੇ ASI ਵਜੋਂ ਤਾਇਨਾਤ ਸੀ, ਜਿਸ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਐਸ.ਆਈ./ਐਸ.ਐਚ.ਓ. ਬਾਣਾ ਸਦਰ, ਕਪੂਰਥਲਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ। ਨੰਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ, ਮੈਂਬਰ ਪੰਚਾਇਤ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੌਰਾਨ, ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਘਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹਜ਼ਾਰਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਚਾਰੇ ਦੇ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਛੁਪਾ ਕੇ ਰੱਖੀ ਹੋਈ ਤਲਵਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਹੀ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਹ ਪੁਲਿਸ

KASHMIR SINGH AND OTHERS v. STATE OF PUNJAB 1003
(S.P. Bangarh, J.)

ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਖੁਲਾਸਾ ਬਿਆਨ (ਐਕਸ. ਪੀ. ਐੱਲ.) ਵਿੱਚ ਦੱਸੀ ਗਈ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਗਿਆ ਅਤੇ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਤਲਵਾਰ (ਐਕਸ. ਪੀ. ਐੱਲ.) ਮਿਲੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਮੋਟਾ ਸਕੈਚ (ਐਕਸ. ਪੀ. ਐਮ.) ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਲਵਾਰ ਨੂੰ ਸੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੀਲ ਵਾਲੀ ਛਾਪ "BS" ਵਾਲਾ ਪਾਰਸਲ ਅਤੇ ਉਸ ਪਾਰਸਲ ਨੂੰ ਮੀਮੋ (Ex.PN) ਰਾਹੀਂ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਖੁਲਾਸਾ ਬਿਆਨ (ਐਕਸ. ਪੀ. ਐੱਲ.), ਮੋਟਾ ਸਕੈਚ (ਐਕਸ. ਪੀ. ਐੱਮ.) ਅਤੇ ਰਿਕਵਰੀ ਮੀਮੋ (ਐਕਸ. ਪੀ.ਐੱਨ.) ਉਸ ਅਤੇ ਨੌਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਤਲਵਾਰ (ਐਕਸ. ਪੀ. ਐੱਲ.) ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੌਰਾਨ। ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ 31.03.2004 ਨੂੰ, ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਐਸ.ਆਈ./ਐਸ.ਐਚ.ਓ. ਦੁਆਰਾ ਮੀਮੋ (ਐਕਸ. ਪੀ.ਓ.) ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ 04.06 ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 2004, ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਐਸ.ਆਈ./ਐਸ.ਐਚ.ਓ. ਨੇ ਜਗੀਰ ਸਿੰਘ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸਾਬਕਾ ਪੀ.ਪੀ.

(26) ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ.11 ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਐਸ.ਆਈ ਨੇ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੀਹਾਂ 'ਤੇ ਡੀ.

(27) ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਫੋਰੈਂਸਿਕ ਸਾਇੰਸ ਲੈਬਰਟਰੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ (ਐਕਸ. ਪੀ. ਯੂ.) ਦੀ ਟੈਂਡਰ ਰਿਪੋਰਟ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿੱਖਿਅਤ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਸਤਰਾਸਾ ਦੁਆਰਾ ਸਬੂਤ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ।

(28) ਇਸਤਰਾਸਾ ਸਬੂਤ ਬੰਦ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰ: 313, ਸੀ.ਆਰ. ਪੀ.ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਇਸਤਰਾਸਾ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ, ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਹੋਣ ਅਤੇ ਝੂਠੇ ਫਸਾਉਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣਾ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਮਿਤੀ 27.03.2004 ਨੂੰ ਉਹ ਕਪੂਰੇ, ਲੰਬਰਦਾਰ ਦੇ ਘਰ ਨਿੱਜੀ ਕੰਮ ਲਈ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਰਾਤ 12 ਵਜੇ ਵਾਪਸ ਆਪਣੇ ਘਰ ਆਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕਪੂਰੇ, ਲੰਬਰਦਾਰ ਉਸ ਨੂੰ ਸਕੂਟਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਘਰ ਛੱਡਣ ਆਇਆ ਸੀ | ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਕਿੰਦਰ ਕੌਰ ਮਰੀ ਹੋਈ ਪਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਇਸ ਬਾਰੇ ਪੁਲੀਸ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫਸਾਇਆ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਭਰਾ ਜਗੀਰ ਸਿੰਘ ਵੱਖਰਾ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਕਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਪਈ ਸੀ, ਉੱਥੇ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ।

(29) ਜਗੀਰ ਸਿੰਘ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਤੋਂ ਵੀ ਧਾਰਾ 313, ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ, ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਬੇਕਸੂਰ ਹੋਣ ਅਤੇ ਝੂਠੇ ਫਸਾਉਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਉਸਨੇ ਆਪਣਾ ਪੱਖ ਇਹ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਝੂਠੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਵੱਖਰਾ ਰਾਸ਼ਨ ਕਾਰਡ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਐਸ.ਐਚ.ਓ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਏ.ਐਸ.ਆਈ ਨਵਦੀਪ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ 50,000/- ਰੁਪਏ ਨਾ ਦਿੱਤੇ ਤਾਂ ਉਹ ਉਸਨੂੰ ਕਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦੇ ਕਤਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਦੇਣਗੇ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ 50,000/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਮ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇ ਦੇਣਗੇ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਪਰ ਜਦੋਂ 28.05.2004 ਤੱਕ ਇਸ ਰਕਮ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਾ ਹੋ ਸਕਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿਚ ਫਸਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਸ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਸਮੇਤ ਪਤਨੀ ਕਸ਼ਮੀਰ ਕੌਰ, ਸਵਰਨ ਕੌਰ ਪਤਨੀ ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਨੇ 09.06.2004 ਨੂੰ ਚੇਅਰਮੈਨ, ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਦਰਖਾਸਤ ਦੇ ਕੇ ਉਸ ਦੇ ਝੂਠੇ ਫਸਾਉਣ ਸਬੰਧੀ ਅਤੇ 26.03.2004 ਨੂੰ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਅਮਰੀਕ ਕੌਰ ਵਾਸੀ ਪਿੰਡ ਸੀਚਾ, ਥਾਣਾ ਸਦਰ ਨੂੰ ਦਰਖਾਸਤ ਦਿੱਤੀ। ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਲੋਧੀ, ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਹਮੀਰਾ ਆਏ ਹੋਏ ਸਨ ਅਤੇ ਸ਼ਾਮ 7 ਵਜੇ ਵਿਆਹ ਦੀ ਫਿਲਮ ਦੇਖਣ

ਲਈ ਪਿੰਡ ਦਿਆਲਪੁਰ ਤੋਂ ਵੀ.ਸੀ.ਆਰ ਲੈ ਕੇ ਆਏ ਸਨ ਅਤੇ ਲੱਖੂ ਤੋਂ ਵੀ.ਸੀ.ਆਰ ਲੈ ਕੇ ਆਏ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਲੱਖੂ ਦੇ ਵਿਆਹ ਸਬੰਧੀ ਫਿਲਮ ਦੇਖੀ। ਅਤੇ ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਉਥੇ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਸਵੇਰੇ 8:00 ਵਜੇ ਉਹ ਘਰ ਛੱਡ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਹ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਐਮਰਿਕ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਲ ਸੀ।

(30) ਦੋਵਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ DW1 ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰ.2 ਜਗੀਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਅਤੇ 26.03.2004 ਨੂੰ ਉਹ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਅਮਰੀਕ ਕੌਰ ਆਪਣੇ ਸਹੁਰੇ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ ਹਮੀਰਾ ਗਏ ਸਨ; ਲੱਖੂ ਪੁੱਤਰ ਬੰਟੂ ਸਿੰਘ ਉਸ ਦਾ ਸਹੁਰੇ ਤੋਂ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਵੀਸੀਆਰ ਦੇਖਣ ਲਈ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ ਸੀ

ਵਿਆਹ ਦੀ ਫਿਲਮ ਅਤੇ ਜਗੀਰ ਸਿੰਘ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰ. 2 ਉਸ ਫਿਲਮ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਲਈ ਉਥੇ ਆਏ ਅਤੇ ਰਾਤ ਭਰ ਉਥੇ ਹੀ ਰਹੇ ਅਤੇ ਅਗਲੀ ਸਵੇਰ 8 ਵਜੇ ਉਹ ਘਰ ਛੱਡ ਗਏ।

(31) ਦੋਵਾਂ ਪੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਵਿਦਵਤਾ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪੈਰੇ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਅਨੁਸਾਰ, ਨਿਰਪੱਖ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਵਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ।

(32) ਇਸ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਦੋਵੇਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਅਤ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੇ ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿਚ ਇਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਰੀ ਹੋਣ ਦੀ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਹੈ।

(33) ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ, ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਸਿੱਖਿਅਤ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਘੋਖ ਕੀਤੀ ਗਈ।

(34) ਅਪੀਲ ਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਨਿਰਪੱਖ ਫੈਸਲਾ ਸਿਰਫ PW7 ਅਤੇ PW8 ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਤ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਹਨ ਅਤੇ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਬਹੁਤ ਹੀ ਗੈਰ-ਕੁਦਰਤੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਸਮਝਦਾਰ ਆਦਮੀ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਦਾ ਕਤਲ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਉਹ ਸਮਾਂ ਜਦੋਂ ਉਸਦੇ ਸਹੁਰੇ ਘਰ ਦੇ ਵਿਹੜੇ ਵਿੱਚ ਸੌ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਸਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਕਥਿਤ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੋਵੇਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਘਰ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦਾ ਕਤਲ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਉਸਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ 7 ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਰਹੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਕਤਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਤਲਵਾਰ ਛੱਡ ਕੇ ਭੱਜ ਗਏ ਸਨ, ਜਦਕਿ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਖੁਲਾਸੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਜ਼ਾਰਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਖੇਤ ਵਿੱਚੋਂ ਤਲਵਾਰ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

(35) ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਕਰਨੀ ਪਵੇ, ਤਾਂ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਚੁਣੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਉਸ ਦੇ ਸਹੁਰੇ ਘਰ ਦੇ ਵਿਹੜੇ ਵਿਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹੋਣ ਅਤੇ ਸੌ ਰਹੇ ਹੋਣ, ਜਿੱਥੇ ਕਿੰਦਰ ਦਾ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਕੌਰ ਨਾਲ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਕੀਤੀ ਸੀ।

KASHMIR SINGH AND OTHERS v. STATE OF PUNJAB 1005
(S.P. Bangarh, J.)

(36) ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਪੀ ਡਬਲਯੂ 7 ਅਤੇ ਪੀ ਡਬਲਯੂ 8 ਨੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਦੇ ਸੁਰਾਖ ਰਾਹੀਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਕਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦੇਖਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਕਥਿਤ ਮੋਰੀ ਦੀ ਕੋਈ ਫੋਟੋ ਨਹੀਂ ਲਈ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਕਮਰੇ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਛੇਕ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ PW7 ਅਤੇ PW8 ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਵਿਸ਼ਵਾਸਯੋਗ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਣਜਾਣ ਦੇਰੀ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਘਟਨਾ ਸਮੇਂ ਰੇਸ਼ਮ ਸਿੰਘ (ਪੀਡਬਲਯੂ 9) ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਬਲਵਿੰਦਰ ਕੌਰ (ਪੀਡਬਲਯੂ 7) ਦੇ ਨਾਲ ਮੌਜੂਦ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਉਹ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦਾ। ਲੁਧਿਆਣਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਇੱਕ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਕੋਲ ਜਾਣਾ ਅਤੇ ਇਹ ਦੇਰੀ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸੰਸਕਰਣ ਵਿਗਾੜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕਥਿਤ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਮੇਂ PW7 ਅਤੇ PW8 ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਉਸਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ 7 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ 8 ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਬਹੁਤ ਦਿਲਚਸਪੀ ਵਾਲੇ ਗਵਾਹ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਝੂਠੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫਸਾਉਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਧੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸਦਾ ਚਰਿੱਤਰ ਸ਼ੱਕੀ ਸੀ।

(37) ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਲਈ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਜਗੀਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸ਼ੱਕੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਪਿੰਡ ਹਮੀਰਾ ਵਿਖੇ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਘਟਨਾ ਦੀ ਕਥਿਤ ਰਾਤ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ DW1 ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਤੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਰਾਸ ਇਮਤਿਹਾਨ ਦੌਰਾਨ ਤੋੜਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰ.2 ਜਗੀਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਭਰਾ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬੈੱਡ ਰੂਮ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰ. 1, ਜੋ ਸਵੇਰੇ 5 ਵਜੇ ਆਪਣੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਪਤਨੀ ਨਾਲ ਸੌ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਇਹ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਉਸਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਲਾਭ ਦੇ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

(38) ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ, ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ PW7 ਅਤੇ PW8 ਦੇ ਸਬੂਤ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਕਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਆਤਮ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਡਾਕਟਰੀ ਸਬੂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਇਸ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਉਣ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ, ਜਿਸਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

(39) ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਗੀਰ ਸਿੰਘ, ਅਪੀਲੀ ਨੰਬਰ 2 ਦਾ ਕੇਸ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

(40) ਇਹ ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿ ਪੀ ਡਬਲਯੂ 7 ਅਤੇ ਪੀ ਡਬਲਯੂ 8 ਨੇ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਕਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦਾ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਦੇ ਮੋਰੀ ਦੁਆਰਾ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨੇ ਸਹੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਦੇਣ ਦੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਪੁਸ਼ਟ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰਨ ਵਰਗੀ ਕੋਈ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਹੋਇਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਨਿਰਸੰਦੇਹ, ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਕਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦੇ ਕਤਲ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚੀ ਸੀ। ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰ. 1 ਮ੍ਰਿਤਕ ਕਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦਾ ਪਤੀ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਦੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕਰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸੇ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਕਾਰਨ ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਮਨ ਬਣਾਇਆ ਸੀ ਪਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਜਗੀਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮਾਰਨ

ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

(41) ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਹ ਘਟਨਾ ਸਵੇਰੇ 5:00 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਵਾਪਰੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰ.2 ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਬੈੱਡ ਰੂਮ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਵੇਗੀ ਜੇ ਕਿ ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰ. 1 ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦਾ ਕੇਸ ਨਾ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚੀ ਸੀ। PW7 ਅਤੇ PW8 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰ.2 ਜਗੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨੂੰ ਬਾਹਾਂ ਤੋਂ ਫੜ ਲਿਆ ਸੀ, ਜਦਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰ. 1 ਉਸ ਦੀ ਛਾਤੀ ਵਿੱਚ ਨੰਗੀ ਤਲਵਾਰ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤੀ। ਜੇ ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਹੁੰਦੀ, ਤਾਂ ਬਿਸਤਰੇ 'ਤੇ ਫੈਲੇ ਮੋਟੇ ਬੈੱਡ ਕਵਰ (ਡਾਰੀ) 'ਤੇ ਕੋਈ ਕੱਟ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਕਿੰਦਰ ਕੌਰ ਪਈ ਸੀ। ਡਾ.ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ (ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.3) ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪੇਟ 'ਤੇ ਦੋ ਸੱਟਾਂ ਸਨ ਅਤੇ ਤਲਵਾਰ ਦਾ ਜ਼ੋਰ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਲੰਘਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਮੋਟੇ ਬੈੱਡ ਕਵਰ (ਡਾਰੀ) 'ਤੇ ਵੀ ਕੱਟਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਜਿੱਥੇ ਕਿੰਦਰ ਕੌਰ ਪਈ ਸੀ।

(42) ਮੈਡੀਕਲ ਸਬੂਤ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਿੰਦਰ ਕੌਰ ਮੋਟੇ ਬੈੱਡ ਕਵਰ (ਡਾਰੀ) 'ਤੇ ਪਈ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰ. 1 ਉਸਦੀ ਛਾਤੀ ਵਿੱਚ ਜੋ ਅੰਦਰੋਂ ਅਤੇ ਅੰਦਰੋਂ ਵਿੰਨ੍ਹਿਆ ਅਤੇ ਮੋਟੇ ਬਿਸਤਰੇ ਦੇ ਢੱਕਣ (ਦਾਰੀ) ਉੱਤੇ ਕੱਟਿਆ। ਮੋਟੇ ਬੈੱਡ ਕਵਰ 'ਤੇ ਕੱਟ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਨੂੰ ਬਾਹਾਂ ਨਾਲ ਫੜਿਆ ਗਿਆ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਮਜੇ 'ਤੇ ਫੈਲੇ ਮੋਟੇ ਬੈੱਡ ਕਵਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕੱਟ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੁੰਦਾ। ਇਹ PW7 ਅਤੇ PW8 ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਕਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਬਾਹਾਂ ਨਾਲ ਫੜ ਲਿਆ ਸੀ, ਮੋਟਾ ਬੈੱਡ ਕਵਰ (ਡਾਰੀ) ਉਸ ਦੀ ਪਿੱਠ 'ਤੇ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਪਿੱਠ 'ਤੇ ਹੁੰਦਾ, ਤਲਵਾਰ ਦਾ ਕੱਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਤਲਵਾਰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਸਰੀਰ 'ਤੇ ਵਿੰਨ੍ਹਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੋਟੇ ਬੈੱਡ ਕਵਰ (ਡਾਰੀ) 'ਤੇ ਹੋਈ ਹੈ।

(43) ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ੱਕੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਜਗੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 26.03.2004 ਨੂੰ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਅਮਰੀਕ ਕੌਰ ਹਮੀਰਾ ਵਿਖੇ ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਸ਼ਾਮ 7 ਵਜੇ ਦੀਆਲਪੁਰ ਤੋਂ ਇੱਕ ਵੀ.ਸੀ.ਆਰ. ਲੱਖੂ ਦੇ ਵਿਆਹ ਸਬੰਧੀ ਫਿਲਮ ਦੇਖੀ ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਸਵੇਰੇ 8 ਵਜੇ ਉਹ ਉੱਥੋਂ ਚਲੇ ਗਏ। ਉਸਦੇ ਸੰਸਕਰਣ ਦਾ ਸਮਰਥਨ DW1 ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸਦੀ ਗਵਾਹੀ, ਜਿਹਾ ਦੌਰਾਨ, ਨੂੰ ਤੋੜਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰ. ਦੇ ਇਸ ਸੰਸਕਰਣ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੈ। 2 ਜਿਸਦੀ DW1 ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਝੂਠਾ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।

(44) ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਸੰਭਾਵਨਾ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰ.2 ਘਟਨਾ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰ. 1, ਜਿਸਦਾ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਬੇਕਸੂਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਫਸਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਦੀਆਂ ਧੱਜੀਆਂ ਉਡਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਹਥਿਆਰ ਨਾਲ ਲੈਸ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮਾਮਲਾ ਗੰਭੀਰ ਅਨੁਪਾਤ ਕੁਆਮ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰ.2 ਮੰਨ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਉਸ ਨੇ ਖੁਦ ਹੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਮਾਰਿਆ ਹੁੰਦਾ ਜਾਂ ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਤਲਵਾਰ ਬਰਾਮਦ ਕਰ ਲਈ ਸੀ। PW7 ਅਤੇ PW8 ਦਾ ਸਬੂਤ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰ. 2 ਨੇ ਆਪਣੀ ਬਾਹਾਂ ਨਾਲ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰ. 1 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੀ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਈ ਗਈ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਲਾਭ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

(45) ਹੁਣ ਸਵਾਲ ਇਹ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ PW7 ਅਤੇ PW8 ਦੇ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਇਸਦੀ ਸਮੁੱਚੀਤਾ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਐਸਆਈਡਬਲਯੂ **ਇਬਰਾਹਿਮ** ਬਨਾਮ **ਏ.ਪੀ. ਸਟੇਟ** ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। **(1)**, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ "ਫਾਲਸਸ ਇਨ ਯੂਨੋ ਫਾਲਸੂਸਿਨ ਓਮਨੀਬਸ" ਦੀ ਮੈਕਸਿਮ ਦੀ ਕੋਈ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਗਵਾਹ ਜਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਝੂਠਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਧਿਕਤਮ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਅਧਿਕਤਮ ਆਇਆ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਰਾਜ ਦੀ ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰੋ। ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਸਾਵਧਾਨੀ ਦਾ ਨਿਯਮ ਹੈ। ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਗਵਾਹੀ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਅਣਡਿੱਠ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਘਾਟ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਬਾਕੀ ਬਚਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵੱਖ ਕਰਨਾ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ

ਤੂੜੀ ਤੋਂ ਅਨਾਜ. ਜਿੱਥੇ ਤੂੜੀ ਨੂੰ ਅਨਾਜ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਸਬੂਤ ਦੀ ਕਮੀ ਪਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਜਾਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣਾ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਮੱਗਰੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦੀ ਗਲਤੀ ਇਸ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਅੰਤ ਤੱਕ ਵਿਗਾੜ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ। ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ

KASHMIR SINGH AND OTHERS v. STATE OF PUNJAB 1008
(S.P. Bangarh, J.)

ਦੇਸ਼ੀ ਹਨ, ਉੱਥੇ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੇਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਨ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਅੱਗੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਸਿਧਾਂਤ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖਤਰਨਾਕ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜੇਕਰ ਗਵਾਹੀ ਦੇ ਪੂਰੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਗਵਾਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਪਹਿਲੂ ਵਿੱਚ ਝੂਠ ਬੋਲ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਇਹ ਡਰ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧਿਕ ਨਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਮਰੇ ਸਟਾਪ ਲਈ।

(46) **ਸਤੰਸ਼** ਬਨਾਮ **ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ (2)** ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਆਈਐਸਓ ਇਹ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ 'ਫਾਲਸੂਸਿਨ ਯੂਨੋ ਫਾਲਸੁਸ ਇਨ ਓਮਨੀਬਸ' ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(47) PW7 ਅਤੇ PW8 ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰ.2 ਨੂੰ ਝੂਠੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਫਸਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ qua ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰ. 1 ਬੇ-ਅਦਬੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਅਧਿਕਤਮ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਅਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ PW7 ਅਤੇ PW8 ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਅਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੂਰੇ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ, ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰ.2 ਨੂੰ ਝੂਠਾ ਫਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰ. 1 ਨੂੰ ਵੀ ਝੂਠਾ ਫਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

(48) PW7 ਦੇ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਤਲਵਾਰ ਛੱਡ ਕੇ ਭੱਜ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ PW7 ਦੁਆਰਾ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ PW11 ਜਿਸਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ ਤੋਂ ਤਲਵਾਰ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਨੂੰ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਤਲਵਾਰ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰ. 1 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਤੋਂ ਭੱਜ ਗਿਆ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ (ਐਕਸ. ਪੀ.ਯੂ.) ਦੇ ਖੁਲਾਸੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਤੋਂ ਤਲਵਾਰ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਨੂੰ ਸ਼ੱਕੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਤਲਵਾਰ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਹੀ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਤਾਂ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਉਸ ਥਾਂ ਤੋਂ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਹੁੰਦੀ।

(49) PW7 ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਭੁੱਲ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਇਸ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। PW7 ਅਤੇ PW8 ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰ.1 ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਛਾਤੀ ਵਿੱਚ ਤਲਵਾਰ ਮਾਰਦਿਆਂ ਦੇਖਿਆ। ਜੇ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਮੋਰੀ ਦੀਆਂ ਫੋਟੋਆਂ ਲੈਣ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ PW7 ਅਤੇ PW8 ਦੁਆਰਾ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਪੂਰੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਨੰ. 1 ਕਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਮਨ ਬਣਾਇਆ ਸੀ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਹੀ ਅਣਸੁਖਾਵੀਂ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਕਿ ਕਿਸੇ ਘੁਸਪੈਠੀਏ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਘੁਸਪੈਠ ਕਰਕੇ ਉਸਦਾ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ।

(50) PW7 ਅਤੇ PW8 ਦੇ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ PW3 ਦੇ ਡਾਕਟਰੀ ਸਬੂਤ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਲਾਸ਼ 'ਤੇ ਦੋ ਸੱਟਾਂ ਪਾਈਆਂ ਸਨ। ਪੇਸ਼ੀ ਦੌਰਾਨ, ਉਸਨੇ ਤਲਵਾਰ (Ex.P1) ਵੀ ਦੇਖੀ ਅਤੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਲੇਟਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਤਲਵਾਰ (Ex.P 1) ਉਸਦੇ ਪੇਟ ਵਿੱਚ ਧੱਕੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਸੱਟਾਂ ਨੰ. 1 ਅਤੇ 2 ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਤਲਵਾਰ (ਐਕਸ. ਪੀ. 1) ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਦੁਆਰਾ ਵਿੰਨ੍ਹ ਜਾਵੇਗੀ। ਪੀ ਡਬਲਯੂ 3 ਦੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦੌਰਾਨ ਮੋਟੇ ਬੈਂਡ ਕਵਰ (ਡਾਰੀ) ਦਾ ਇੱਕ ਪਾਰਸਲ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਦਰੀ (ਐਕਸ. ਪੀ 2) 'ਤੇ ਇੱਕ ਕੱਟ ਹੈ।

(51) ਇਸ ਲਈ, PW3 ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੇ PW7 ਅਤੇ PW8 ਦੇ ਅੱਖੀ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰ. 1 ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਕਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦੇ ਕਤਲ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਤਲਵਾਰ (Ex.P1) ਵੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰ. 1 ਅਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਖੂਨ ਮਿਲਿਆ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਿਪੋਰਟ (ਐਕਸ. ਪੀ.ਯੂ.) ਤੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਖੂਨ ਨਾਲ ਲੱਥਪੱਥ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਵੀ ਓਕਸੀਨੈਸ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਤੋਂ ਚੁੱਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਮਨੁੱਖੀ ਖੂਨ ਦੀ ਵੀਡਿਓ ਰਿਪੋਰਟ (ਐਕਸ. ਪੀ.ਯੂ.) ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਦਰੀ (Ex.P2) ਨੂੰ ਵੀ ਮਨੁੱਖੀ ਖੂਨ ਨਾਲ ਰੰਗਿਆ ਹੋਇਆ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਵਿਡੀਓ ਰਿਪੋਰਟ (Ex.PU)।

(52) ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਕਿ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਖੂਨ ਨਾਲ ਲੱਥਪੱਥ ਮਿੱਟੀ, ਦਾਰੀ ਅਤੇ ਤਲਵਾਰ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਖੂਨ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਸਬੂਤ ਇਕੱਠੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਇਹ ਤਲਵਾਰ ਸਥਾਪਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਖੂਨ ਨਾਲ ਰੰਗੀ ਧਰਤੀ ਅਤੇ ਦਾਨ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖੀ ਖੂਨ ਸੀ, ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦਾ ਖੂਨ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ।

(53) ਪੇਟ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਕੈਮੀਕਲ ਐਗਜ਼ਾਮੀਨਰ ਨੂੰ ਵੀ ਭੇਜੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਰਿਪੋਰਟ (ਐਕਸ.ਪੀ.ਈ.) ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਉਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜ਼ਹਿਰ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਇਸ ਲਈ, ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਜ਼ਹਿਰ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰ. 1 ਤਲਵਾਰ ਨਾਲ।

(54) ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ **ਰਾਮਚੰਦਰ ਸਾਓ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ (3) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ**, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਘਰ ਦੇ ਕਮਰੇ ਦੇ ਫਰਸ਼ 'ਤੇ ਖੂਨ ਦੇ ਧੱਬੇ ਅਤੇ ਖੂਨ ਨਾਲ ਰੰਗੇ ਸ਼ਾਲ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਘਰ ਦੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਖੂਨ ਦੇ ਧੱਬੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਖੂਨ ਦੇ ਗਰੁੱਪ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਹਾਲਾਤ ਦੀ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਲਿੰਕ ਗਾਇਬ ਹੋਣ ਅਤੇ ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਲਾਭ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(55) ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਚੱਲ ਰਹੇ ਕੇਸ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਿਵੇਂ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਸਿਰਫ ਉਸ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚੋਂ ਖੂਨ ਦੇ ਦਾਗ ਮਿੱਟੀ ਅਤੇ ਬੈਂਡ ਸ਼ੀਟ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਜਿੱਥੋਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। PW7 ਅਤੇ PW8 ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਬੂਤ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰ. 1.

(56) PW7 ਅਤੇ PW8 ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਹੋਣ ਦੇ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਕੁਦਰਤੀ ਗਵਾਹ ਹਨ ਜੋ ਘਟਨਾ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਘਰ ਮੌਜੂਦ ਸਨ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਥਾਂ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਵਾਪਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ. ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਕਿੰਦਰ ਕੌਰ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ-1 ਦੇ ਸਬੰਧ ਤਣਾਅਪੂਰਨ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਦੋਸਤਾਨਾ ਸਬੰਧ ਸਨ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰ. 1 ਅਤੇ ਇਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬੈਂਡ ਰੂਮ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਦੋਂ PW7 ਅਤੇ PW8 ਘਰ ਦੇ ਵਿਹੜੇ ਵਿੱਚ ਸੁੱਤੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਅਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ PW7 ਅਤੇ PW8 ਘਰ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸਨ ਤਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਮਾਰਿਆ ਨਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ।

(57) ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਦੇਰੀ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਸਦੀ ਸਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਰੇਸ਼ਮ ਸਿੰਘ (PW8) ਤੁਰੰਤ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਜਾਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਆਪਣੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਘਟਨਾ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਗਿਆ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਆਇਆ ਤਾਂ PW7 ਪੁਲਿਸ ਕੋਲ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿਦਿ ਉਸ ਦੇ ਬਿਆਨ (ਐਕਸ. ਪੀ.ਬੀ.) ਦਰਜ ਕਰਵਾਉਣ ਗਿਆ। .

(3) 1999 ਐਸ.ਸੀ. 1574

(58) ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਤੋਂ ਤਲਵਾਰ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਨੰ. 1, ਜੋ ਕਿ ਕਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦੇ ਕਤਲ ਲਈ ਵਰਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਨੌਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਜਾਂਚ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਇਆ, ਪਰ ਉਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਜਿੱਤ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਨੌਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਗਵਾਹ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਸਿੱਖਿਅਕ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਕਿ ਇਹ ਗਵਾਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਜਿੱਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਉਸਨੇ ਇਸ ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦੇਣਾ ਹੀ ਉਚਿਤ ਸੋਚਿਆ। ਸਿੱਖਿਅਕ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਹੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਵੱਲੋਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਨੌਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਸਬੂਤ ਉਸ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸਨ।

(59) ਕੋਈ ਹੋਰ ਨੁਕਤਾ ਉਠਾਇਆ ਜਾਂ ਉਠਾਇਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ।

(60) ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਅਪੀਲ ਨੰ. 1 ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਇਸ ਦੁਆਰਾ, ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਜਗੀਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਉਸ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਹੁਕਮ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਲਾਭ ਦੇ ਕੇ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚੋਂ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

ਹੈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਗੁਲਜ਼ੇਬਾ